

Baggrund og status

Af Erica Jabroer-ter Lüün

(bearbejdet og oversat af Paul Rasmussen efter aftale med forfatteren)

Mit navn er Erica Jabroer-ter Lüün. Jeg er pensioneret lærer og tidligere FCI-dommer for Irish Softcoated Wheaten Terrier. Jeg har haft Border Terrier siden 1981, og ejes pt. af Boji, min tredje border.

Sådan begyndte det

I midten af 1990'erne fandt dyrlægen Diana Plange (kennel Malepartus) ud af, at adskillige bordere, som hun havde opdrættet, fik anfald. De mindede om epileptiske anfald, men det var ikke "normal" epilepsi.

Det blev begyndelsen på en hård kamp for få opdrættere og ejeres opmærksomhed. Hun var naturligt nok lidt panisk efter at have fundet kramperne i sit eget opdræt, og hun var ikke altid lige diplomatisk. Det skabte turbulens, og grundlagde også nogle stadig forekommende fordomme om hendes person og om kramperne.

Den tyske hjemmeside og "listerne"

Diana Plange videregav betydelige mængder af information på sin hjemmeside www.borderterrier.de, og kramperne blev kendt i brede kredse. Bl.a. undersøgte hun mere end 100 bordere på en lang række områder, specielt leverfunktionerne, fordi der var mistanke om en arvelig leversygdom. Da der blev skrevet om kramperne i flere lande, fik Diana Plange rapporter om mange hunde med symptomerne fra flere forskellige lande.

Der var nogen interesse for arbejdet, men fra opdrætterside var viljen til samarbejde i praksis ikke eksisterende. Som en sidste udvej besluttede Diana Plange, med ejernes

tilladelse, at offentliggøre navne og stambøger for de berørte hunde på sin hjemmeside. Hvis ejeren ikke gav tilladelse, blev oplysningerne registreret på en lukket liste og offentliggøres ikke.

Da offentliggørelsen skabte nogen turbulens er informationerne fjernet fra hjemmesiden, men den åbne liste er fortsat tilgængelig og kan rekvireres via en e-mail til Erica Jabroer-ter Lüün (foxlore@wanadoo.nl). Mange kendte opdrættere, almindelige ejere og andre interesserede har bestilt listen.

Forskning

Diana Plange ønskede, at der skulle forskes i kramperne på en ansvarlig og videnskabelig måde. Derfor kontaktede hun universitetet i Utrecht, hvor professor J. Rothuizen viste stor interesse for kramperne. Han var også overbevist om, at der ikke var tale om epilepsi.

Professor Rothuizen er berømt pga. sin succesfulde forskning i kobbertoksikose hos Bedlington terriere, og han er kraftigt involveret i forskningen vedr. lever-shunt hos Cairn terriers.

Andre lande

I USA betragtes kramperne som arvelige. En helbredsundersøgelse har vist at mere end 10 % af borderne led af epileptiske anfald, heraf omkring halvdelen måske pga. CECS/Spike's Disease.

Derudover er gennemført undersøgelser i England (4 % bordere med kramper), der forskes i Tyskland og i Finland føres en liste over berørte hunde.

I USA er man begyndt indsamling af DNA-prøver med henblik på at finde markør-genet når årsagerne til kramperne kendes.

Første kontakt med Joke Miedema

For nogle år siden blev jeg kontaktet af Joke Miedema-Bosma, som havde hyppig kontakt til en af sin hund Spikes kuldrødre Binky. Begge led af krampeanfaldene. De erkendte, efter at have studeret Dianas hjemmeside, at det var samme type kramper, som hun omtalte.

Spike havde anfald tre gange om ugen med stigende hyppighed og intensitet. Det var en stor overraskelse for Joke at finde ud af, at mange andre bordere led af sygdommen. Hun fik rådgivning om foder af Diana Plange. Og hun fortalte Spikes historie gennem sin hjemmeside (www.de-border-terrier.com). Og via en border terrier mailliste skete yderligere omtale.

Så begyndte der at komme skred i udviklingen. Joke fik kontakt til mange hunde, som fejlagtigt var diagnosticerede som epileptiske, men led af disse krampeanfald. Blandt mange andre opdrættere fik Joke kontakt til Mrs. Kris F. Blake (Saga Hills, USA), som havde Breaker, der led af krampeanfaldene.

Navn, mad og symptomer

Breaker døde marts 2002, 7 år gammel og Joke og Kris startede en mailliste, som de kaldte Spike's Disease. På listen diskuteres kramperne, erfaringer udveksles, symptomer beskrives osv.

Kramperne har gennem flere år været kaldt "Spike's Disease", men den videnskabelige betegnelse er nu Canine Epileptoid Cramping Syndrome - CECS.

Fotos og videoer

Vi er fortsat interesserede i at få fotos og videomateriale af hunde, mens de har kramper. Der findes et sæt med to CD'er, der viser hunde med krampeanfald. På Diana Planges hjemmeside er desuden vist et videoklip. Disse klip kan være meget nyttige, for at bedømme om ens egen hund lider af CECS.

Ved et arrangement i den hollandske kennel klub viste jeg videoen – den samme som professor Rothuizen havde set – for dyrlægen John Dijker, og han sagde: "*Hvis jeg kun havde hørt ejernes historie, ville jeg have troet det var epilepsi. Men dette er helt sikkert ikke epilepsi.*"

DNA-database

Der er behov for etablering af en DNA-database med henblik på identificering af markør-genet, når årsagen til kramperne kendes. Derefter skal udvikles en test, så det kan afgøres om hunden fri, bærer eller lider af sygdommen.

Jeg kontaktede professor Rothuizen og forespurgte om muligheden for etablering af en DNA-database i Holland. Han var entusiastisk omkring dette, og i slutningen af 2002 påbegyndte jeg arbejdet med at finde hunde, der led af krampeanfaldene. Databasen er nu etableret, og der kommer mange bidrag til den.

Status

Årsagen til krampeanfaldene er ikke klarlagt.

Det synes klart, at der ikke er tale om problemer med leveren, som man oprindeligt mente.

Der er stadig mistanke om at proteiner kan bidrage til kramperne, det er dog ikke særligt sandsynligt længere.

I begyndelsen troede man, at kramperne først kom, når hundene var to år, men siden er bl.a. en tæve på under et år diagnosticeret med CECS af professor Rothuizen. Han har beskrevet tilstanden således for mig: *“Sandsynligheden taler for, at vi har at gøre med en stofskiftesygdom, formentlig genetisk betinget og specifik for border terrieren.”*

Hjemmesiderne igen

Hjemmesiderne har spillet en vigtig rolle i udbredelsen af viden om CECS. Mange borderejere har gennem siderne konstateret, at de ikke er alene, men at mange andre har hunde med samme symptomer. Dianas side er på tysk, engelsk og hollandsk, Jokes på hollandsk og engelsk, så der er noget for alle.

Konklusion

Forskningen er stadig på et tidligt stade, Der vil gå flere år før vi kan håbe på nogle valide konklusioner. Økonomisk er det også en udfordring. Omkostningerne til DNA-databasen er betalt af private midler indtil nu.

Er Spike's Disease illusion eller sandhed? Det kan kun tiden vise. Jeg håber at have kastet lys over et emne, som en del personer verden over har arbejdet med gennem flere år.

2004

I år synes der at ske en hurtig udvikling. Vigtigst er at Mrs. Quirine Stassen er blevet udpeget til at forske i CECS af universitetet i Utrecht. Her er hendes egen beskrivelse:

“Professor Rothuizen, vores neurolog, dr. van Nes, vores genetiker, dr. Leegwater og

jeg har diskuteret krampeanfaldene og er enige om at det ville være meget interessant og værdifuldt at forske yderligere.

Målet er at finde årsagen til kramperne og at finde bærerne. Med en sådan test ville det være muligt at rådgive opdrætterne om visse kombinationer. Det betyder ikke nødvendigvis at bærerne skal udelukkes fra avl. I andre racer har det været muligt at eliminere sygdommen i løbet af få generationer ved at bruge metoden (Bedlington terriere – kobbertoksikose).

I de tidligere stadier af forskningen er det afgørende vigtigt at definere fænotyper så præcist som muligt, bl.a. for at hindre hunde med “normal” epilepsi i at blive placeret i gruppen af berørte CECS/Spike's Disease hunde.

Derfor planlægges en undersøgelse nu gennemført.

Efterfølgende vil det være nødvendigt at undersøge stamtavler for at finde de linier, hvor kramperne forekommer hyppigst. I disse linier vil vi gerne samle så mange DNA-prøver som muligt af såvel de hunde, som er ramt af kramperne og nære slægtninge (søskende, forældre). Vi håber at få lokaliseret kromosomet med mutationen.

Endelig skal vi bruge DNA-prøver af kramperamte hunde som ikke er eller er fjerntbeslægtede i forhold til de første undersøgte hunde, for (forhåbentlig) at finde mutationen.

Forskningen forventes at tage 5 år.”

Jeg føler mig overbevist om, at i en ikke for fjern fremtid vil vi være i stand til at eliminere kramperne fra racen ...